

J E L E N K Ö R.

40. szám.

Pest, szombat. Május 19.

1832.

F o g l a l a t: Magyar és Erdélyország (Felséges Urunk 's Asszonyunk. Mosoni tisztujtás. Dobokai gyűlés. Zalai olvasó társaság) Angliá (az 57dik protocollum folytatása és vége. Orosz ratificatio. Asiai journal egyik levele. Görögországi hír). Franciaország (Perier. Marseille. Napoleon IIed évi halála napján zavargás Parisban. Paskevich lengyel küldöttsége. Veracruz). Németország. Törökország. Portugalia. Elegyhírek. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Május 8dikán délutáni 2 órakor érkezett a' Felséges Uralkodó-pár Gréczbe szerencsésen meg, a' nép rendkívüli öröm 's hódolási zajja, 's tiszteletkedési közt, 's több napot fog köztök mulatni.

FőherczegFerdinand.magyarországi Fő-Hadi-kormányzó, maj. 12dikén Karansebesen keresztül Temesvárra kívánt egészségben megérkezett; utját másnap Aradnak folytatta.

M. Óvár Pünköst-hava 15dikén. Restauratiónk tegnap, azaz Pünköst-hava 14ikén szavazás 's felkiáltási úton megtörtént következendőképen: 1ső al-ispány lett Torkos Mihály felkiáltással. 2dik al-ispány Szent-Györgyi Jablanczy Károly, kir. Udvarnok 's arany sarkantus Vitéz felkiáltással. Fő-jegyző Kaidacsy Ferentz. 1ső al-jegyző Balogh Kornél. 2dik al-jegyző Króner Lajos. Becsületbéli al-jegyzők Felső-Eőri Seper Antal, Omoroviczai Heinrich János. Fő-ügyész Sótér Ferencz felkiált. Al-ügyész Kiss Csepcsényi Csepcsányi Gábor felkiált. Tiszteletbéli Al-ügyészek Csenkey Adalbert — Ifjabb Króner János — Molnár Leopold — és Sidó Vendel. Adószedők Haasz János és Bikkessy Károly felkiált. Számvevő Bogdán József felkiált. Mosonyi járásban fő-szolga-bíró öregebb Króner János szavazással. Al-szolga-bíró Nagy Lútsei és Bodó-Báári Mészáros Ferencz fő-szolga-bírói rangal felkiált. Esküdtek Szent-Miklósi Nagy István, Szalay János felkiált. Nezsidéi járásban főszolga-bíró Hegedús Károly felkiált. Al-szolga-bíró Szántó György felkiált. Esküdtek Modro-

vich Károly, Molnár István kiált. Becsületbéli esküdtek Vörös Ferentz, Barcza Sámuel. Fizetéses tábla-bírák Andrassy József — Szalay József — Lááb Gáspár. Katonai biztos Simon József kiált. Lajstromozó Schott József. Irnokok Hardy István, egyszersmind becsületbéli esküdt; — Fürtös Mihály. Földmérő Boboth Károly; — Segéd Góding Károly. Ideigleni fő orvos Birck Fridrik. Becsületbéli fő orvos Polák Ignátz. Sebörvos Schelhammer János — Wolfinger József. S. F.

Tek. Gömör vmegyének majus 7ik 's 8dikán Pelsőczön tartott közgyűlése alkalmával közhírré tétetett tisztujtása határnapja, junius 5dike, 's akkori gyülekezetök helye, Rima-Szombat.

Bonczhida majus 5dikén: Ma rekeszté be ns Doboka vármegye szeretett főispánja mélt. Kis-Rédei Rhédey Ádám megyénk közgyűlését, mellyben több, hazánk javát érdeklő, fontos határozatok hozattak. A' gyűlés megyei tisztujtáson kezdetett, mellyben hogy annál szabadabb lehessen a' szavazás, következő módon tétetett a' sorsolás: Kiki a' candidatusok közül annak nevét, kiben nagyobb bizodalmt helyezé, czédulájára szállásán leirván, ezt az a' végre kinevezett biztosok előtt azon rejtek ládába vetette, melly azon hivatalra volt kijelelve, t. i. minden megujtandó hivatal számára külön rejtek ládácskába. A' biztonság feljegyzé ugyan a' szavazók neveit, a' lehető visszaélés kikerülése miatt, de mind a' mellett sem tudhatta valaki más kire szavazott; 's így méltán jeles szavazási ut ez,

melly által a' szavazó magának se barátot, se ellenséget nem szerez. A' sorsolás által választott kir. perceptorok tek. Szabó József és Szebeni Antal urak, a' főjegyző Lészai Lőrincz 's aljegyző Cziko Ferencz urak, valamint ez uttal a' nemes megye által választott szolgabírák 's rectificator commissariusok hivatalaikba fel is eskettek; a' szavak többsége szerint candidálatott főbírák 's alispánok pedig a' törvény világos értelmé szerint megerősítés végett a' kir. kormány-szék utján Ó Felségének feljelentettek. Az annyira ohajtott országgyűlése tartásáért az Erd. fels. kir. Kormány-székhez egy velős kérelem level készítettet. (Erd. Híradó.)

Kanizsáról május 10ikén: Zala néhány lelkes fiainak azon szent czél tünt nagyra-termett lelkek elibe, hogy ők is több megye példájára keblökben a' szép tudományok istenasszonyának oltárt emeljenek, 's ezáltal az emberiségnek a' legszebb erényre, a' mivelődésre t. i. nyissanak utat. Alig lön közzé a' szándék egy nagyobb terjedésű olvasó társaságot alkotni köztünk, már is számtalan áldozó találkozott, ki a' szép szándékot hatásköréhez képest ápolni buzgott. Jeles ajánlások történtek készpénzben, de sokkal jelesb 's örök emlékezetre méltóbb adakozások könyvekben; sok nevezetes férjfi a' czél alapítására egész könyvtárát ide ajándékozá, mellyet minden megyénkbeli nemes, és egyéb pallérozódni vágyó lakos, az eddigi feltételek szerint, csupa tértetvény (reversalis) mellett ingyen olvashat. Az eddig gyűlt pénz a' szükséghez képest alkalmas helynek Zala-Egersze-gen leendő építésére fog fordittatni, jövendőre pedig reménylhető: hogy e' nemes tárgy minden oldalú gyámolítására nevezetes egyesület szerkeződik, melly a' folyó-írások 's jelesb munkáknak megszerzésére czélirányos intézetet alapítand. A' dícső tett fáradszathatlan eszközlői Tubolyszegi Tuboly Mihály táblabíró 's első aljegyző, Koppány Ferencz táblabíró 's főadószedő, több más nevezetes férjfiival egyetemben.—

Milly boldog lesz a' szeretett hon néhány év alatt, ha napról napra a' mivelődés, nyelv-csinosodás, nemzeti dicsvágy 's minden miveltségre vezető utak uj, meg uj a-padhatlan források által gyarapítva kedvelt lakóira erednek, 's szerte áradoznak. K. F.

A N G L I A.

(Az 57dik protocollum folyt. és vége).

Ausztria meghatalmazottinak külön nyilatkoztatása: Az ausztriai meghatalmazottak egyszersmind azon utasítást kapták, hogy a' következő nyilatkoztatást tegyék a' protocollumba le: „Az 1831beli nov. 15-diki tractatus megerősítése mellett 's egy további alkudozás szükségét tekintve németalföldi király Ó Felségének kormánya 's a' belga királyság között kötendő egy olly ujabb szerződés iránt, melly magában a' november 15diki 24 cikkelyt azon módosításokkal foglalandja, mellyeket az öt udvar helyben hagyhatóknak fog itélni: Ó Császári Felsége annak kinyilatkoztatását ajánlja 's részéről azt nyilatkoztatja ki, hogy a' fen megnevezett két fenséges fél között a' conferentia ügyelése alatt kötendő kölcsönös egyezés szintazon értékkel és erővel birjon, mellyel a' november 15diki szerződés cikkelyei birnak, 's hasonlólag az e' tractatust aláirt udvarok által állapittasék és erősittessék meg.“

A' porosz követ nyilatkoztatása. „Minekutána Poroszkirály Ó Felsége a' november 15diki tractatust egyszersm (azaz pótlék v. tartalék nélkül) erősítette meg, parancsolatja van a' porosz követnek, tudatni a' conferentiával udvarának azon alapos kívánságát 's törvényszeres várakozását: hogy t. i. a' tractatust aláirt hatalmasságok követei most, legelőbb is ollyas módosításokról gondoskodnának Hollandia javára, millyenek a' 24 cikkely mivolti sérelme nélkül azokhoz járhatnak, 's a' mellyek, ha a' conferentia megegyezése 's Belgium uj uralkodójának elfogadása is hozzájuk járuland,

felvilág
fognak
bivel
Porosz
kább
hogy
erősíté
pontot
lére é
után
hogy
va 's
talmas
tanako
tust)
hát ez
ság és
sürget
dása á
rülne
ló fok
nekut
triai é
metsz
azon
proto
láirás
I
belga
tartal
szág
saira
sítás
hatal
tásba
annak
mint
désbo
pul.
va i
Cour
és e
a' T
ranc
lonb

felvilágosító vagy pótlékezzikelyek gyanánt fognak felhozathatni 's akkor aztán a' többivel egyenlő értékkel és erővel bírhatni. Poroszország úgy hiszi, hogy ezt annál inkább vitathatja 's kell is vitatnia, mint-hogy Franciaország és Anglia többszöri erősítéseiknél fogva a' legalkalmasabb időpontot ezen fontos tárgy tekintetbe vételére épen csak a' ratificatiók megtörténte után lehetne feltalálni. Ezenkívül, mint-hogy már a' novemb. 15diki tractatus aláírva 's megerősítve van, a' szövetséges hatalmasságoknak azon eszközökről kell majd tanakodniok, mellyek által azt (a' tractatust) végre is hajthassák. Minekelőtte tehát ezen eszközök szóba vétetnének, okosság és méltányság (Billigkeit) ajánlják sőt sürgetik, ugyanazon czélt módosítások megadása által érne el, mellyek által talán sikerülne a' két vetekedő félt egymás iránt egyenlő fokra 's álláspontra helyeztetni." — Minekutána a' belga meghatalmazott az ausztriai és porosz udvarok tartalékjáról, a' Német szövetség jusaira nézve, tudósított: ő azon nyilatkozást tevő, melly itt, az ezen protocollumhoz csatolt függelékben, áll. (Aláírások).

Függelék az 57dik protocollumhoz: A' belga meghatalmazott tudósítottván azon tartalékról, mellyet Ausztria és Poroszország meghatalmazotti a' Német szövetség jusaira nézve kifejeztek: egyedül azon biztosításra hivatkozik, mellyet Belgium az ő hatalmasságtól kapott, 's a' melly biztosításban (garantia) a' belga meghatalmazott annál teljesebben 's tökéletesebben bizik, minthogy az az 1831. nov. 15diki szerződésben megállapított köteleztetések alapján. — London April. 18dikén 1832. Sylvain van de Weyer."

Hitelesen tudósítottunk, úgy mond a' Courier: parancsolat ment, hogy egy angol és egy francia hajósosztály gyülekezzenek a' Tajoba. Az angol Sir P. Malcolm fő parancsa alatt Portsmouthból, a' francia Toulonból fog kiindulni. A' True Sun más nap

e' tudósítást oda módosítja, hogy Portsmouthban valóban tiz line a hajó készítették fel tüsténti használtathatásra, de küldetése helyéről még bizonyost nem mondhatni.

Lloydsnál majus 3dikán a' következő hirdetmény szegeztetett föl: „Kül-hivatal april. 30dikán. Uraim! Viscount Palmerston reám bizta Lloyds biztosságát tudósitanom, hogy a' külső ügyek hivatalához tudósítás érkezett Madeira-sziget elzáratásáról (blockade) Dona Maria da Gloria ő leghivebb Felség hadierejének egyik osztálya által. Vagyok . . . Shee G." A' hirdetmény, mint dona Mariának megismertetése, köz tetszéssel fogadtatott. Madeirából jött levelek szerint e' sziget magát elég szüke miatt egy hónapnál tovább nem tarthatja. — Lissabonban a' politia kétőzteti figyelmét és vigaságát. A' postán minden levél felnyittatik. Don Pedro hajósseregének egy része folyvást vigyázaton áll a' Tajótól néhány órányira; mondják, d. Pedro minden erejét egybe akarja gyűjteni 's Londonból és Parisból még egy eldöntő tudósítást venni, minekelőtte csatába ereszkednek.

Az orosz ratificatio Londonban majus 4dikén kicseréltetett. — A' Courier szerint ennek sincs egyéb tartalékja az ausztriai és porosz tartalékok felett, hanem hogy a' czár minden kényszerítő rendszabás ellen Hollandia iránt erősen protestál.

Az asiai journal egy levelet közöl Pétervárából, melly szerint senki sem kételkedik többé itt arról, hogy a' czár részese legalább, ha nem oka is, a' chinai uralkodástól származó szigorú rendszabásoknak az angol kereskedésre nézve. Közelebb két orosz tanácsosit küldé Kiachtába (egyike a' hires Hyacinth archimandrita, ki 15 évig lakván Pekinget, igen jártas a' chinai nyelvben) olly ürügy alatt, mintha a' chinai vallással kívánnának közelebb megismérkedni, 's róla némelly érdekes tudósítást vinni hazájokba vissza, de siketnek regélnek. Szinte

azon ujság közli még a' czár egy kedvencz planumát is, t. i. egy kis expeditió-küldést a' khiwai chan ellen azon örv alatt, hogy néhány alattvalóit fogva tartóztatja, szívesen kap tehát az alkalmon, mivel ezen tartomány elfoglalta után, megint egy igen gazdag arathatásu kereskedésre tarthat számot Runjet-Singh tartománnyal. — A' cantoni chinai főtiszt egyik parancsában az idegeneket általjában, főkép az angolokat, szorosán eltiltja a' város utczáin sétálástól, a' közönséges mulatóhelyek meglátogatásától 's huzamosb tartózkodástól a' városban; a' hajósokat épen ki sem engedi szállani, a' kereskedők is, ha az ottani kalmársággal végezték dolgaikat, azonnal hajójokra térni kötelesek, mivel, ugymond, az idegenek gyűlöletes és ingerlékeny természetűek, fegyver nélkül egy tapodtnyit sem szeretnek kimeneni, már pedig a' nyilvános helyeken, hol a' katonák lődözni szoktak, nagy a' tolongás, mi közben valaki közülök könnyen megharaghatik, 's a' nép között kardjával veszedelmes hadarázást tehet, pedig aztán kész a' baj; ezenkívül a' katonák sűrűn nyilaznak, az idegenek pedig nem tudják még a' nyilakat olly ügyesen kikerülni, mint az idevalók, csak nem tudja az ember mi érheti 's a' t.

Azon lever (udvarlás) alkalmával, melyet a' király majus 2dikán a' st. jamesi palotában tarta, Zea Bermudez, spanyol követ, urának egy levelét adá ált; gróf Orloff bucsuját vevé; 's gróf Grey kérelmeket nyujta be a' reformbillért. A' lever után a' ministeri tanácsban lord Dundonald-(Cochrane)-t előbbi hivatalába (viceadmiralságba) vissza helyezé Ó Felsége a' lord esedezése következtében.

Görögországból jött tudósítások szerint a' Rumelióták (ugy nevezett insurgensek), Colletti vezérlése alatt Naupliát, a' Capodistriás párti ideigleni kormány székét, fegyveres kézzel elfoglalták. Gróf Capodistriás Ágoston, magával vivén testvére holttetemeit, egy orosz hajón Naupliát oda

hagyta, 's april. 19dikén Corfuba megérkezett.

FRANCZIAORSZÁG.

Legujabb párisi tudósítások szerint majus 8dikáról Perier ur egészsége jóra fordult 's olly annyira, hogy az orvosok reménysége szerint egy hónap mulva már dolgozhatnak. Doctor Broussais gyógyította ki a' cholérából, de most naponkint két órátláza van (hideg leli), melly agyvelőgyuladási jelekkel jár.

Moniteur majus 5dikén. Hamis hírek terjedeztek a' börsén Marseille állapotja iránt. A' kormány mai tudósítást kapott e' városból telegraph által, melly szerint ott teljes és tökéletes csend uralkodott. Az ország egyéb pontjairól jött hírek hasonlólag igen megnyugtatók.

Carlo Alberto gőzhajót, mint mondják, a' berryi herczegnével, maj. 4dikén a' la-ciotati kis kikötőben (Toulon és Marseille közt) Sphynx hadi gőzcorvette letartóztatá 's a' France Nouvelle szerint Ajaccio-ba (Corsica) kíséré. Ugyan ez ujság írja Kergorlay, volt francia (carlista) pairnek, Marseille közelében történt elfogattatását.

A' marseillei Garde-National (ujság) felvilágosításai szerint Lachaud ezredes vala az, ki de Candolle-lal együtt a' törvényszék palotájához tódult carlista csapatot vezérlé. Ó volt az, ki a' csoportból kilépvén, így szóla a' katonákhoz: „Adjátok ált az órhelyet; reám van bizva a' commandó!“ de a' katonák leszegzék fegyvereiket, a' parancsló alhadnagy elő rohant, 's mint-hogy Lachaud pisztolyt ránta elé, mellére szegzé fegyverét. Keresztül dőfé vala őt, ha egy altiszt (sergent) ált nem karolja Lachaud-t 's be nem veti őt az órházba. De Candolle hasonlókép elfogatott. Lachaudnál két pisztolyt találtak; Laget de Podio exgardatisztnél, ki álköntöst viselt, egy kardot. A' néppel könnyü győzedelmet reménylettek, 's az elcsábítottak nagyobb része fegyver nélkül volt. — Nismesben, Vichen

(Montp
sonló m
jaiban,
nak ner

He
tása utá
várok i
tési is

Ma
cazes u
Barrot
tartotta
hogy a
mint m
tevé,
marát

M
la nap
dome p
lita ti
szélled
makac
lött,
kivánt
de az
még az
madik
a' két
kurjon
még t
ledési

T
megé
szinü
tal b
és ch
Le a'
lek,
hazaf
val!
zeti
zaj e
szóli
linea

kirá

(Montpellier) mellett 's több helyeken hasonló mozgások történtek april. utolsó napjaiban, de hálá a' haza fi, hiv katonaságnak nem különb sikerrel.

Herczeg Talleyrand telegraphi tudósítása után Londonban majus 5dikén a' belga várak iránti egyezés (conventio) megerősítési is kicseréltettek. —

Marsall Soult elbocsáttatását sürgeti. Decazes ur a' Tuillériákba hivatott. Odillon Barrot és Merilhou a' királlyal conferentiát tartottak, 's mint rebesgetik igen hihető hogy az első a' ministeriumba lépend, ki mint mondják ezen esetre azon határozást tevő, hogy első foglalatossága lenne a' kamarát elosztatni.

Majus 5dikén Napoleon 11ed évi halála napján csoportok gyülvongének a' Vendome piacra Napoleon szobra elibe, a' politia tisztének tartá felszólítani őket az elszéledésre, 's csak három találkozik oly makacs, ki pisztolyt rántva, felszólítóira lőtt, de szerencsésen hibázva; illanással kívántak ezek is a' tett után menekedni, de az utánnok eredt porkolátság kettejét még az nap, noha még harczolva elfogá, harmadikát pedig a' következő nap reggelén; a' két első tetemesen megvéreztetett, mire kurjongó követők nem tartván tanácsosnak még tovább is részvétlen halgatni az elszéledési unszolást, szívesen ellődultak.

Thiers ur april. 24dikén Aix-be megérkezett. A' jelen ministerium oly sok színű ellenségei, különösen a' carlisták által bujtogatott republicanusok nagy lármát és charivarit vittek véghez szállása előtt. Le a' hivatalalkalmárral! a' haza, a' Lengyelek, az Olaszok árulójával! a' hitesegett hazafival! bérlett szónokkal! vásárlott íróval! 's több illyes hallatszott. A' politia, nemzeti őrség, 's 500 lineafegyveres állott ki a' zaj elnyomására, a' nép harmadszori felszólításra elosztott 's utjában a' barátságos lineaseregeknek éljent kiáltozott. —

Syrából jött levelek szerint Otto bajor királyi herczegnek görögországi királlyá vá-

lasztatása híre az egész görögység rendkívül megörült és felvidult. Az ifju király képe, mellyet Thiersch ur vive Syrába, csak nem minden itteni lakos kezén megfordult 's többen próbálák ezt lemásolni. Hasonlóul megörültek azon hiedelmen, hogy Thiersch ur, ki görögül igen jól beszél, segítségül leend az ifju királynak Görögország új rendelkeztetésében.

A' francia ujságok főképen a' National, Temps, és Courier szörnyen bosszankodnak a' szent Székkel kötött egyezés czikelyeire, mint a' francia nemzeti méltóságot lealacsonyítókra.

A' Suffren hajó elmenetele után az ausztriai seregeknek is egy része t. i. az Eszterházy gyalog ezrednek három osztálya Verona felé, 's Luxem ezredből 2 osztály Modena felé költözött el.

Az allg Zeitung után egy szemtanu szerint Paskevics, midőn april. 30dikán lengyel küldöttséget szándékoznék Pétervárba küldeni, megüzené Varsó jelesbei közül húsz választottnak a' napot 's órát mikor jönének hozzá; megjelentek ezek, de tovább két óránál kénytelenítették a' palota csarnokjában, hol még egy szék sem találkozik, szó, 's fogadtatás nélkül várakozni; végre kitárul az ajtó 's a' herczeg minden köszöntés nélkül elejökbe lép, ezen kérdéssel: „hát készek az utazásra, mint parancsolni fogom? jónak találok t. i. Uraságotkat Pétervárba küldeni, vinnék köszöneteket a' legjobb, a' legnagyobb lelkű fejdelemnek az új constitutióért, mellyet a' lengyelségnek adni, 's azon tömérdek jó tettekért, mellyekkel az országot eddig boldogítani kegyes volt.“ — Herczeg Radziwil Bálint szólani akart valamit, de Paskevics rögtön szavába vágott „hallgasson az ur, hozzám akkor szólhatni csak, midőn kérdést teszek, 's hallgatni kell, mikor parancsolok.“ Illyen kezek közt forog most Lengyelország sorsa.

Veracruz i hiteles tudósítások után general Santa Anna a' kormány sere-

geit, mellyek élelem és pénzfogyatkozás miatt a város közeléből elhuzódtak, Manantial és Paso de Ovejas között martz. 3dikán megtámadta, hanem egy, öt óráig tartó, igen heves csata után teljesen meggyőzött. Seregei csaknem egészen szétverettek, maga nagy ügyvel bajjal menekhették Veracruzba vissza. Azonban a városi nép még mindig igen ragaszkodik hozzá, 's minthogy pénze van, könnyű lesz ismét egy kis seregecskét összegyűjtenie, mellyel legalább a várost sikeresen védhesse. Mit teend a kormány, még eddig nem tudatik.

Ujabb hírek 500ra teszik veszteségét (1000 közül). A kormány seregei 3000 főre mehetnek.

NÉMETORSZÁG.

Frankfurt april 30dikán: Az itteni főpostahivatali újság e napokban mint mondja „Sz. Pétervárából“ egy különös documentumot közöl, mellyben megbizonyítatik, hogy Németországnak a lengyelek iránt részvétes 's az oroszok iránt ellenes indulatja nem egyéb tévedésnél. Ha ez igaz, úgy a német hírlapok igen vétkesek, de nem inkább, mint a többiek egész Európában; mert ezeknek kell kétség kívül tulajdonítani, hogy világ-részünknek egyik végétől a másikáig — magán az Oczeánon is keresztül egy azon vélemény nyilatkozott, már akár a szívek rejtekében halk, akár a viharos időszak műeszközei által hangosabb szózáttal. Az angol torylevelek valamint a francia ultraroyalistabeliek is védelék egykor párthíves politikából a törököt az orosz ellen, 's a parlamentomban szintűgy mint a kamarákban e tekintet hatalmas szóvivőket talált; de az oroszok részére a lengyelek ellen — ámbár ama párthívek politikája semmiben sem változott — csak egy szózat sem hallatszék, és midőn legközelebb a párisi Palais-Bourbonban 's a londoni Sz. István kápolnájában Lengyelország enyészete felől vádpanaszok kelének, egy minister sem merészlett olly

szavakat visszautasítani, mellyek, ha ama helyeken máskor egy rokon fejedelem ellen mondattak, soha sem kerülheték el a ministerium feddését. Dom Miguel ott számos védőket talált; Miklós egyet sem. Ennek okát, úgy látszik, még is nem „a német journalisták hazudozásaiban“ kell nyomozni, az mélyebben fekszik. Hogy miben? könnyen sejtheti minden orosz, ha ő — legyen akármely földjén Európának, — egy lengyellel egy fedél alatt, egy asztal mellett öszve jön, és most mindketten a varsói vérmezőkön történt vég harczokat beszélnek. Mellyik elébe fog itt minden szív repülni? mellyiknek kezeit fogják mindnyáján megnyomni? 's ellenben mellyik lesz, kitől minden szem elfordúl, 's kinek a szó megakad szájában? Pedig rendesen nem annak, a ki győz, fordítunk hátat, nem azt, a ki veszt, szoktuk csudálni. Hisz, emlékeznek az oroszok még, minő örömittasan fogadá más nemű győzelmek után Németország — a Sándor által szabadított Németország — őket. „Oroszország (mond az apologista) azon epocha óta oriási lépéseket tett a civilisatióban: minémű vakítás adhat tehát a hazugságnak illy varázs erőt? Valóban, oriási lépéseknek kell lenni, mellyekkel egy hatalom civilisatiója elő halad, midőn az egy év folytában ezen lépésekkel százezer embert legázol. Azonban igen csatlakozik, a ki azt hiszi, hogy ama „vak előítélet Németországban csak a lengyel revolutionnak kiütése óta terjedett el.“ Mi csak két esetre utasítunk, 's ezek olly igen siralmasak, hogy még eddig senki sem felejthet: — Stourza irására 's Koczubue végére. De ez mind felejtve lőn, midőn Oroszország Európa örömjajjai közt napkeletre vivé diadalmas lobogóit 's Görögország szabadságát megvinni látszék. Azonban mióta ugyanazon zászlók, mellyek Konstantinápoly falai előtt vissza lebegtek, a varsói sánczoknál nyélmarkolatig vért ittak, és mióta — csaknem hallatlan eset a világ történetében — több mint 30,000

ember,
Sándor
's az él
kénytel
dolni,
magasz
régipá
lommel
gyel sz
jeinken
sorsát
tak, v
pusztá
den to
ló tört
fogja i
szava“
dankor
get ne
gondol
mellye
Grosz
világn
győzet
ott tú
morú
népne
nélkül
rópán
mesel
ver é
re: a
ezek
orszá
los s
gein
legék

a be
szág
kiny
nya
tand
ban
rium
mind

ember, 's ezek között az is, a' ki egykor Sándor czár első ministere volt, hazájokat 's az élet' minden javait elhagyák, ne hogy kénytelenek legyenek egy uralkodásnak hódolni, mellynek szelídségét sokan annyira magasztalják, azóta természetesen minden régi panaszok kettőzötve 's „varázs hatalommal“ hangoznak vissza. És ha a' lengyel száműzöttek végső inségökben honföldjeinken által huzódnak, 's nekünk azoknak sorsát sejteni hagyják, kik hátra maradtak, vagy kiket a' bányáüreges 's jeges puszták elnyelének, akkor szükségtelen minden további hivatkozás a' „részre nem hajló történet könyvére,“ melly egyébiránt elfogja itélni, ha csupán „a' hírlapok' varázs szava“ teremté a' lengyel vitézeket a' hajdankor' hőseivé. Az oroszok ezt a' hősiséget nehezen fogják kétségbe hozni, megdölgölván ama' nagy véres erőlködéseket, mellyek által a' diadal övék lön. Elégelje Oroszország e' diadalt, 's engedje meg a' világnak, midőn részvételét mutatja a' győzetettnek sorsán, ha bár a' részvétel ittott túl csapna is a' mértéken. Igen igen szomorú 's lealázó állapot volna, ha egy egész népnek némán 's a' világ' egyetlen jajsza nélkül volna szabad elvesznie, vagy ha Európának még tapsolni kellene, hogy legnemesebb tagjainak egyike levágotott a' fegyver élével. Mondotta ugyan egykor Voltaire: a' halottak nem térnek vissza; — de ezek a' halottak visszatérnek, és Lengyelország eltemetve nem marad, ő nagy halálos sebével az emberek' minden nemzetségein által huzódik, 's ezek mezítelen testét legékesebb biborral fogják felruházni. —

A' bajor rajnai hivatalos ujság szerint a' belső ügy ministere april. 20dikán az ország fő biztosaihoz bocsájtott irományában kinyilatkoztatja: hogy bajorország kormánya lesekedő politiakémekeket soha sem tartand, 's nem szenved e' szép tartományban politiai inquisitiót: hanem a' ministerium 's hatóságok gondja 's dolga leend, minden köz rendet fenyegető merészletre

szorgosan vigyázni, 's ha gonosz szándék vagy tett süll ki, annak indítóit nyilvánosan 's a' törvények teljes szigorúságával fenytíteni.

Majus 3dikán 7 hajón 500 Würtembergi 's főkép Stuttgart-vidéki költözködő érkezett Koblenzbe, 's más nap folytaták utjokat, természetesen a' boldog Északamerikába.

Braunschweigban a' minap ellillant Wrisberg grófnét egy malomban szerencsésen elfogták, 's azonnal a' városi fogházban vették vissza a' tolongó nép gúny rivajja 's csufolodási közt.

TÖRÖKORSZÁG.

A' török császárnak saját kezével irt parancsolatja, melly a' Hussein basát tábornaggyá nevező fermánt megelőzi, nevezetes újítást foglal magában a' török katonai fenytékre 's általában a' kormány és katonaság ezentuli szellemére nézve, tudnillik a' hadi törvényszéket, melly abban rendeltetik. Ennélfogvást a' tábornagy, ki különben csaknem nagyvezéri hatalommal van felruházva, a' vétkes katonatiszteket nem önkénye szerint, mint eddig századok óta, hanem csak egy, hasonlókép katonatisztek-ből állandó törvényszék itéleténél fogva foszthatja meg tisztségeik 's díszjeleiktől, vagy, ha épen úgy fordulna, életektől.

A' Moniteur Ottoman szerint parancsolatot kapott a' Mekkába zarándokoskodó muselman csoport, hogy Ibrahim basa (Ali fija 's vezére) ellenségeskedése miatt a' szent proféta sirjáig nem juthatván, Halebbe (Aleppo) térjen vissza; minél fogva e' nagy szentségü vallásgyakorlat az idén elmarad. Ezen környülállás kétségkívül igen ügyesen használtathatik az ájtatos és még inkább a' vakbuzgó törökség felbőszítésére Ali basa ellen, 's így megvalósodik itt is a' régi igazság, hogy a' vallás a' thronus támasza. —

A' porta, minapi tarsusi zendület következésében, melly alkalommal néhány

francia kereskedők raktárait kirabolák, kerülő jegyzéket bocsátott az europai követ-ségekhez, mellyben előterjeszti, hogy kö-zönséges az ollyas kár lázadó esetekben, 's nem is könnyen gátolható; de tett már ren-deléseket a' vétkesek fenyítésére, tett lépé-seket is másszor ne talán hasonló esetbeli bajok elhárítására.

Ibrahim basa d'Acre vár ostromlásával felhagyott, 's csak zár alatt tartóztatja azt 5000 emberrel. Többi seregeivel Tripoli fe-lé vonul, hova már meg is érkezettnek mond-ják. Céljáról még bizonyost nem mond-hatni; közelebb igen sok szállító hajót bér-lett, minek fele sem látszik szükségesnek seregei vitelére; az ujonnan gyűjtött ale-xandriai csapatok is Tripoli felé parancsol-tattak.

Konstantinápolyból Apr. 10dikén egy levél bizonyos forrásból közli, hogy a' fran-czia ügyvivő igen tüzes ellenvetéseket tett a' Portának azon kinyilatkoztatására, mel-lyet egy hivatalos Documentumban ez köz-re eresztett, mintha Franciaország Algieri vissza adni ígerte volna. A' Porta egy új hirdetményben kénytelen volt megvallani, hogy Franciaországtól illy ígéretet soha sem vón. Franciaország arról soha sem gondol-kodott, hogy Algierről le mondjon.

PORTUGÁLIA.

Madeirai tudósítások szerint dom Pedro hajós seregének vezére, viceadmiral Sartorius, martz. 30dikán három hajó-val (maga a' Dona Marián) Madeira előtt megjelent, Porto Santo kikötőt elfoglalta,

's a' francia, angol és amerikai consulok-nak a' sziget ostromzárátását (Blockade) hi-rül adá. Valóban april. 5dikén a' dona Ma-ria négy amerikai brigget, mellyek a' szi-gethez nyugotról közelítének, üzőbe vett 's azokat, az amerikai consul közbenjárása semmit nem használván, leveleik beküldé-se után Gibraltarba evezni kényszeríté. A' sziget lakosi mindedig türethető csendben voltak, de a' fegyveres nép (miliz) tisztjei közül már eddig is sok áltzökött 's ezen csapat hívségére a' sziget miguelista kor-mányzója legkevesebbé sem tart 's nem is tarthat számot. —

ELEGY HIREK.

Az allgemeine Zeitung szerint a' mo-denai herczeg vára tömve van álgyuval, 's pattantys áll tüzes kanócczal éjjel nappal mellettök; kün a' várason pedig több ezer-nyi sereg táboroz a' herczeg oltalmául. Pia-zenzában is 6,000 ember tartózkodik, még pedig 4,000 a' polgároknál 's csak 2,000 a' kaszárnyákban.

Cadix szabad-kikötői váltsága visszavé-tetvén, Sevilla, mellynek fekvése a' keres-kedésnek igen kedvez, nagyon emelkedik. Sok kereskedő szándékozik ide ált költözni, 's egy börse felállításról nagyon szó.

Pénzfolyamat:

Bécs (Majus 15ikén) közép ár:	
Státus 5 pC. kötelezőlev.	88 $\frac{3}{4}$ p. p.
— 4 pC.	77 $\frac{1}{2}$ — —
— 1820diki nyeres. kölcsön	124 $\frac{3}{4}$ — —
— 1821diki	— — — —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankó-kötel.	47 $\frac{7}{8}$ — —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCt kötel.	— — — —
Bank-actiák v. részvények darabja 1160 $\frac{3}{4}$	— —

A' gabonának pesti piaczi ára Majus 18dikán 1832.

Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	126 $\frac{2}{3}$	116 $\frac{2}{3}$	113 $\frac{1}{3}$	Zab	30	29 $\frac{1}{4}$	28 $\frac{2}{3}$
Kétszeres	84 $\frac{2}{3}$	80	76 $\frac{2}{3}$	Köles	—	—	—
Rozs	54 $\frac{2}{3}$	53 $\frac{1}{3}$	50	Köles-kása	120	—	—
Árpa	40	36 $\frac{2}{3}$	—	Kukoricza	41 $\frac{1}{4}$	40	37 $\frac{1}{4}$

Szerkezteti Helmezy; — Nyomatja Landerer.

gróf Re
jához r
tározat
gyöngé
günk fő
ni, 's
rend m
nélkül
dig gró
ni, ki c
lát ezen

gróf Be
gye tis
udv. k
cipistáv

's 8dika
Első al
József
Répás
Gáál J
vataláb
eddig
czel Is
tal; tis
czel M
Ferdin
pán ur
zsef fe
Tiszt. a
Ernest
szedő
trás Al